

Heerhugowaard Stad van kansen

Agendanr.: 5
Voorstelnr.: RB2016088
Onderwerp: snel internet / glasvezel in Heerhugowaard: uitwerking motie
Programma: 3, stedelijke ontwikkeling

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 23 augustus 2016

Probleemstelling

Uw Raad heeft op 5 november 2015 een motie ingediend om in Heerhugowaard de beschikking te krijgen over laagdrempelig snel internet. In de motie is het volgende opgedragen:

1. Te onderzoeken wat de realistische mogelijkheden zijn voor laagdrempelig snel internet in geheel Heerhugowaard;
2. Te onderzoeken hoe de gemeente Heerhugowaard de aanleg van laagdrempelig snel internet in geheel Heerhugowaard kan stimuleren en wat de kosten en risico's zijn;
3. De raad hierover te rapporteren bij de Voorjaarsnota 2016.

In dit voorstel gaan wij op de uitvoering van de motie in.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

De motie stelt in constaterende zin dat door het beschikbaar hebben van een neutraal netwerk dat geen eigendom is van een provider of een daaraan een gelieerde partij, concurrentie mogelijk gemaakt wordt. Concurrentie tussen gemeenten onderling (aantrekkelijk woonmilieu, goede vestigingsvoorwaarden voor bedrijven) en tussen bedrijven die internet aanbieden. De motie stelt nadrukkelijk dat concurrentie nodig is om laagdrempelig internet mogelijk te maken.

Opgemerkt wordt, dat enerzijds extra aandacht wordt gevestigd op het ontbreken van snel en laagdrempelig internet in de buitengebieden, maar dat de motie feitelijk aandacht vraagt voor een gemeentebrede dekking. Ook het glasconcentratiegebied Alton beschikt niet over glasvezel. De vraag is ook daar van belang omdat steeds meer veilinghandelingen digitaal plaatsvinden en ook in de kassen computergestuurde processen plaatsvinden. Een bedrijfszekere aansluiting op internet is daarbij van groot belang.

Naar aanleiding van de motie zijn gesprekken gevoerd met de twee meest bekende partijen uit de regio: Ziggo en Reggefiber (KPN). Ziggo stelt dat het aanbieden van internet aan de markt moet worden overgelaten. Men vindt het geen taak van de overheid om te voorzien in internet, het is géén nutsvoorziening zoals gas, water en elektriciteit. Men is niet voornemens het huidige glasvezelnetwerk uit te breiden, maar ziet meer heil in het investeren in nieuwe producten.

Ondernemers en inwoners in het buitengebied en Alton worden door Ziggo niet geholpen aan een glasvezelaansluiting, omdat de investeringskosten niet rendabel zijn.

Reggefiber (nog gelieerd aan KPN) heeft de laatste jaren veel geïnvesteerd in glasvezelnetwerken, ook in de nieuwbouw van Heerhugowaard. KPN is zich nu meer aan het toelagen op de draadloze markt. Voor de buitengebieden kan zij een draadloze oplossing bieden. Kanttekeningen hierbij zijn dat die draadloze oplossing kostbaar is voor de aanvrager. De bedrijfszekerheid is minder groot dan bedraad internet en niet toekomstbestendig. Ook Reggefiber gaat de buitengebieden dus niet voorzien van laagdrempelig snel internet.

Op dit moment beschikken alleen de bedrijventerreinen (Zandhorst, De Frans, Beveland, De Vaandel (gedeeltelijk)) en de laatste nieuwbouwlocaties woningbouw over glasvezel tot in het pand. De rest van stedelijk Heerhugowaard is nog verstoken van glasvezel tot in huis ('fiber to the

home'). Ziggo heeft in het stedelijk gebied wel een zeer groot areaal glasvezel liggen, maar slechts tot aan de diverse wijkcentrales. De laatste paar honderd meter (vanaf wijkcentrale tot in huis) is coax. Coax voldoet op dit moment voor een groot deel van de inwoners aan hun wensen. Inwoners en ondernemers in de buitengebieden hebben echter de wens geuit, resp. grote behoefte aan snel internet. Met het oog op de verdergaande digitalisering –ook gerelateerd aan de maatschappelijke veranderingen zoals zorg op maat aan huis, domotica, veiligheid in en om huis, bedrijf aan huis, het nieuwe werken, enz.— is deze wens ook door Uw Raad geuit en verwoord in de motie.

Oplossingsrichtingen

Onderstaand worden 3 keuzemogelijkheden (oplossingsrichtingen) aan u voorgelegd, resulterend in een conclusie / advies.

1. E-fiber

Wij kwamen in contact met E-fiber. Deze marktpartij komt uit Den Dolder (Utrecht) en is een vrij nieuwe speler in het veld. Vooralsnog actief in gemeenten uit de eigen regio maar sinds kort ook in Schagen e.o. In Schagen zijn ze zo ver dat de vraagbundeling met de gemeente wordt voorbereid. In september vinden daar de informatieavonden plaats. Eigenlijk dankzij Schagen kwam Heerhugowaard in beeld, omdat E-fiber voor de 'backbone' door het grondgebied van Heerhugowaard moet (tracé spoorlijn). De filosofie van E-fiber is: alléén uitrol in gemeenten, en dan wel meteen gemeentebreed (dus niet alleen het stedelijk gebied, maar ook buitengebieden, bedrijventerreinen, scholen, etc.). Tijdens het oriënterende gesprek met E-fiber kwam de kaart van Heerhugowaard op tafel en werd duidelijk dat Langedijk wel heel dichtbij Heerhugowaard ligt. Zodoende werd ook Langedijk genoemd en ligt het voorstel op tafel om ook Langedijk in zijn geheel te verglazen.

E-fiber vult het gat in de markt in en biedt aan voor eigen rekening en risico geheel Heerhugowaard te voorzien van glasvezel. Alle inwoners die in de vraagbundelingsperiode aangeven van het aanbod gebruik te gaan maken krijgen de aansluiting gratis. De investeringkosten voor de aanleg zijn voor de gemeente nihil. De gemeente neemt wel --zoals gebruikelijk-- de faciliterende rol op zich. Over de inhoud van die faciliterende rol moet nog duidelijkheid komen, alsmede over de kosten daarvan. Besprekingen kunnen worden gestart na het besluit van Uw raad over de voorliggende opties.

2. Provincie Noord-Holland

Sinds eind 2015 staat dit onderwerp ook op de provinciale agenda. De provincie richt zich in eerste instantie op de zogenaamde *witte gebieden (buitengebieden)* waar de markt faalt. De provincie heeft een kwartiermaker aangesteld, mede om te onderzoeken wat er concreet mogelijk is zonder in conflict te komen met ongeoorloofde staatssteun. Op 23 mei jl hebben Provinciale Staten een motie aangenomen. Daarin is Gedeputeerde Staten gevraagd om onderzoek te doen naar hetgeen nodig is op juridisch, operationeel en financieel vlak om het internet in *heel* Noord-Holland ontsloten te hebben via een glasvezelnetwerk. Besluitvorming door PS vindt naar verwachting eind van dit jaar plaats.

Aansluiten bij de provinciale aanpak houdt waarschijnlijk in dat rekening gehouden moet worden met een hogere financiële bijdrage. In deze optie is sprake is van cofinanciering (dus niet alleen kosten voor de faciliterende rol) en een langere tijdsduur dan wij verwachten met optie 1 nodig te hebben. Immers, voordat met alle deelnemende gemeenten overeenstemming is over aanpak en financiering zijn we een hele poos verder. Om deze reden heeft deze optie niet onze voorkeur.

3. Stichting Veenglas; lokale coöperatie actief in Veenhuizen

Met deze coöperatie is eerder overleg geweest. Zij heeft in eerder stadium bij de gemeente een verzoek ingediend om haar te faciliteren. Omdat een en ander destijds nog in een pril stadium verkeerde en zij zelf ook nog op zoek was naar een goede aanpak is afgesproken om elkaar op de hoogte te houden van ontwikkelingen. Op die manier is dit project terechtgekomen in het rapport van de Provincie Noord-Holland. Inmiddels is de coöperatie een stuk verder en is nu een stichting geworden.

Binnen Veenhuizen heeft 85% van de inwoners (woningen/bedrijven) aangegeven lid te worden van de coöperatie teneinde glasvezel mogelijk te maken. Naar verluidt heeft de stichting hiermee voldoende draagvlak om tot realiseren over te gaan. Binnenkort zal er een aanbesteding volgen. Zij heeft een demarcatietekening ingediend van 'haar' glasvezelgebied, waarop tevens de punten zijn aangegeven waarop een andere partij (of zichzelf?) kan voortborduren.

Nadere overwegingen

Ondanks dat gebieden steeds vaker mobiel (draadloos) ontsloten kunnen worden op de digitale snelweg, blijft een vaste aansluiting en dan bij voorkeur glasvezel het meest optimaal. Door de provincie is een onderzoeksrapport uitgebracht rondom dit onderwerp (Dialogic – Glasvezel Gemeente d.d. 22-12-2015). In dit rapport wordt óók naar de toekomst gekeken en dan wordt uitgegaan van glasvezel omdat glasvezel toekomstbestendig is.

Nieuwe ontwikkelingen gaan zo snel dat 'vooruitkijken' van groot belang is. In dit verband is het ook zeer van belang om de te leveren snelheden met elkaar te vergelijken. Wanneer uitgegaan wordt van normaal particulier gebruik, worden de volgende snelheden aangeboden:

KPN (VDSL, kopernet) abonnement:

- 20 Mbit/sec download en 2 Mbit/sec upload
- 60 Mbit/sec download en 60 Mbit/sec upload

Reggefiber / KPN abonnement (glasvezel)

- 50 Mbit/sec download en 50 Mbit/sec upload
- 100 Mbit/sec download en 100 Mbit/sec upload
- 200 Mbit/sec download en 200 Mbit/sec upload

Ziggo-abonnement

- 150 Mbit/sec download en 15 Mbit/sec upload
- 300 Mbit/sec download en 30 Mbit/sec upload

E-Fiber glasvezel abonnement

- 500 Mbit/sec download en 500 Mbit/sec upload

Conclusie: wat is de oplossing die het meest recht doet aan de motie van uw Raad?

Met verwijzing naar het bovenstaande is keuzemogelijkheid 1 ons inziens het meest voor de hand liggend. De kenmerken uit uw motie – marktwerking, laagdrempelig, gehele grondgebied, concurrentie – komen hierin het meest tot hun recht.

Wat concurrentie betreft is een kanttekening dat, om het geheel zonder aanlegkosten (voor gemeente én inwoners) te kunnen aanbieden, het glasvezelnetwerk pas na één á twee jaar (onderdeel contractbesprekingen) 'open' is. Die eerste periode van gedwongen winkelnering is nodig om de eerste aanloopkosten zo snel mogelijk financieel gedekt te hebben. Dat is onderdeel van het businessmodel. Het spreekt vanzelf dat wij zullen inzetten op een zo spoedig mogelijke 'open markt'. Het aanbod tijdens de 'gedwongen winkelnering' is financieel vergelijkbaar met de huidige aanbieders, maar kent wel een veel hogere standaard snelheid (zie hierboven).

Wellicht ten overvloede wijzen wij erop dat het 'voorbij komen van marktpartij E-fiber' gezien moet worden als kans (vanwege eerder gememoreerde project in Schagen). Willen we deze kans pakken, dan moet er snel geschakeld worden. Wij zullen ook de gemeente Langedijk hierbij betrekken en kennis (ambtelijk en bestuurlijk) delen.

Juridische gevolgen / wettelijke kaders:

De telecommunicatiemarkt is in hoge mate gereguleerd, hetgeen het opstarten van een breedbandproject of het opstellen van breedbandbeleid ingewikkelder maakt dan veel partijen in eerste instantie voorzien. Overheden mogen niet zomaar interveniëren in deze markt. Bij ingrijpen dienen zij marktconform te handelen.

In ons geval hebben wij daar niet mee te maken omdat de markt zelf zijn werk doet. Wij kunnen ons beperken tot het faciliteren van het proces.

De gemeente is volgens de telecommunicatiewet verplicht om aanvragen van kabelexploitanten te honoreren. Wij zijn niet in de positie om partijen vergunning te weigeren. Het is een vrije markt. Wij zullen met E-fiber een overeenkomst of contract moeten sluiten, met de rechten en plichten over en weer. Hierbij moeten we inhoud geven aan de faciliterende rol van de gemeente.

Financiële gevolgen

Op dit moment is nog niet bekend waar de faciliterende rol van de gemeente uit bestaat, vandaar de p.m.-post in de voorjaarsnota. In het eerder al genoemde onderzoeksrapport van de provincie worden voorbeelden genoemd waaruit de faciliterende rol kan bestaan. Onderdelen hiervan kunnen o.a. zijn het meehelpen met de vraagbundeling, informatieavonden organiseren, publiceren op de gemeentelijke website, inzet van bij de gemeente bekende 'ambassadeurs' voor een glasvezelnetwerk e.d. Als 35% van de huisaansluitingen in de fase van vraagbundeling intekent, wordt gestart met de uitrol.

Ook kunnen vragen aan de orde komen rond benodigde vergunningen, gronden etc. Tevens kunnen we de mogelijke fasering van de aanleg van het glasvezelnetwerk bespreken waarbij we denken aan een start bij Alton. Ook nemen we in de gesprekken mee dat het aanleggen van glasvezel in Veenhuizen buiten beschouwing kan worden gelaten. Dit om te voorkomen dat het particuliere initiatief van Stichting Veenglas sneuvelt, waarmee veel van door bewoners van het gebied geïnvesteerde energie en kosten weg lekken.

De contacten met E-fiber zijn nog pril. Voordat wij verder het traject met E-fiber in gaan en een beeld kunnen verkrijgen van de financiële impact, ook in fasen van de (voorbereiding van) aanleg, is er behoefte om eerst de mening van de raad over de keuzemogelijkheden te vernemen.

Communicatie

De gemeente zal ook hierin een faciliterende en/of adviserende rol hebben en dit onderwerp zal in de contractbespreking nader besproken worden.

Monitoring/Evaluatie

De gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van de besprekingen (eventueel via Nieuws van de Dag). Voorts zal bij verder verloop duidelijk worden op welke onderdelen gemonitord kan worden.

Afwegingskader duurzame ontwikkeling

Voor dit voorstel hebben wij het afwegingskader ingevuld, ervan uitgaande dat glasvezel binnen de gehele gemeente beschikbaar komt. Dit project scoort op 10 van de 14 onderdelen goed.

Risico's en afweging

Financieel loopt de gemeente bij de aanleg geen risico omdat E-fiber na goedkeuring van de raad de ondergrondse infrastructuur geheel voor eigen rekening en risico gaat aanleggen. Indien de 35% vraagbundeling niet gehaald wordt en het project moet stoppen wegens te weinig animo, kost het ons wel de middelen (ambtelijke voorbereiding en begeleiding) die samenhangen met de faciliterende rol. In dat geval halen we dan de doelstelling niet om heel Heerhugowaard van glasvezel te voorzien.

De hier al opererende partijen zullen zich waarschijnlijk gaan roeren richting klanten en mogelijk ook richting gemeente. Reeds bestaande klanten zullen wellicht aanbiedingen krijgen (hogere snelheden, meer programma's) tegen een lagere prijs; dit om de klanten vast te houden of ze te 'lokken'. Dit feit dient onderkend te worden en is ook een logisch gevolg van concurrentie en marktwerking.

E-fiber is een relatief jong bedrijf, gespecialiseerd in de aanleg (exploitatie technisch) van glasvezelnetwerk en voor ons nog een onbekende. Dat zou een risico kunnen zijn, ware het niet dat zij momenteel in de gemeente Schagen (inclusief alle 15 kleine kernen/dorpen) actief is. In Schagen is op vraagbundeling met de gemeente in voorbereiding. We kunnen dus leergeld trekken uit dat proces. Ook is E-fiber één van de partijen die door de provincie is benaderd, waaruit blijkt dat E-fiber ook voor de provincie een serieuze partij is. Overigens legt E-fiber niet zelf aan, maar doet een aanbesteding. Om financiële risico's tijdens de realisatiefase uit te sluiten, kunnen bepalingen in het contract worden opgenomen zoals de gemeente die ook standaard opneemt in exploitatieovereenkomsten. Dat het bureau zelf niet heel groot is, maakt voor het proces niet uit; het zou ook een voordeel kunnen zijn vanwege korte lijnen.

Samenvatting

Marktpartij E-fiber is bereid voor eigen rekening en risico geheel Heerhugowaard te voorzien van glasvezel. De gemeente kan zich beperken tot de faciliterende rol. Waar het container-begrip faciliteren uit moet bestaan, weten we nu nog niet precies. Besprekingen moeten nog starten na goedkeuring van uw Raad. De geschetste risico's van afhaken door E-fiber –wanneer de 35% vraagbundeling niet tot stand komt-- hopen we te voorkomen door een goede voorlichting en het inzetten van 'ambassadeurs' (onderdeel van het faciliteren van het proces). De uit de faciliterende rol voortkomende kosten zijn wel voor rekening van Heerhugowaard. Deze kosten zijn in de voorjaarsnota opgenomen als PM-post. Meer duidelijkheid zal ontstaan na eventuele contractbesprekingen.

Voorstel / besluit:

1. Het college van B&W opdracht te geven om te starten met de besprekingen met E-fiber om te komen tot laagdrempelig snel internet in Heerhugowaard
2. Het college van B&W opdracht te geven om op basis van de besprekingen de Raad inzicht te geven in de kosten die met besluit 1 samenhangen
3. Op basis van de uitkomsten van 1 en 2 aan de Raad een voorstel voor te leggen voor het vervolg en de dekking van kosten

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
BW16-0344	B&W-besluit accordering stuk naar gemeenteraad (Cbb 160333)
BW16-0212	B&W-besluit → Uitvoering motie gemeenteraad: Laagdrempelig snel internet (glasvezel) voor geheel Heerhugowaard
E2015350335	Motie Gemeenteraad d.d. 5-11-2015
Bij-395	Projectdemarcatie Heerhugowaard – E-Fiber
Bij-400	Afwegingskader duurzame ontwikkeling

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Stadsontwikkeling d.d. 6 september 2016
 RB2016088 snel internet in Heerhugowaard: uitwerking motie :

Akkoordstuk

Voor	Allen
Tegen	---

Nr.: RB2016088

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2016;

gelet op het advies van de commissie Stadsontwikkeling d.d. 6 september 2016;

gelet op:

- a. De inhoud van de raadsbrede motie d.d. 5 november 2015 en het feit dat een marktpartij bereid is voor eigen rekening en risico geheel Heerhugowaard te voorzien van glasvezel;
- b. De gemeente in deze slechts haar faciliterende rol op zich behoeft te nemen, welke rol overigens nog verduidelijkt dient te worden en zal blijken uit de contractbesprekingen;
- c. De overige overwegingen die hebben geleid tot de keuze voor deze partij;
- d. Geheel Heerhugowaard, inclusief het buitengebied en Alton gebied de beschikking kan krijgen over laagdrempelig snel internet
- e. Recht wordt gedaan aan het verzoek om concurrentie mogelijk te maken
- f. De 'markt' zijn werk ten volle doet en de gemeente ook (faciliteren van het proces)

en gelet op:

Telecommunicatiewet, artikel 5.2, lid 1

b e s l u i t

1. Het college van B&W opdracht te geven om te starten met de besprekingen met E-fiber om te komen tot laagdrempelig snel internet in Heerhugowaard
2. Het college van B&W opdracht te geven om op basis van de besprekingen de Raad inzicht te geven in de kosten die met besluit 1 samenhangen
3. Op basis van de uitkomsten van 1 en 2 aan de Raad een voorstel voor te leggen voor het vervolg en de dekking van kosten

Heerhugowaard, 27 september 2016

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

